

CENTRUL DE PREGĂTIRE A CONSERVATORILOR ȘI RESTAURATORILOR DIN CADRUL CNM ASTRA SIBIU - ÎN SPRIJINUL CONSERVĂRII ȘI RESTAURĂRII PATRIMONIULUI ROMÂNESC

Raluca I. CAPOTĂ

Centrul de Pregătire a Conservatorilor și Restauratorilor (CePCoR) reprezintă o nouă structură în cadrul Complexului Național Muzeal ASTRA, care își propune să dinamizeze activitățile de conservare și restaurare din România, încurajând pregătirea continuă, la standarde internaționale, a specialiștilor români.

Pe baza unei bogate experiențe acumulate în 20 de ani de funcționare, în cadrul muzeului, a „Centrului metodologic pentru pregătirea specialiștilor conservatori și restauratori din rețeaua națională a muzeelor în aer liber” și cu ajutorul a numeroase colaborări internaționale, la CNM ASTRA a fost dezvoltat pe parcursul a câțiva ani (începând cu anul 1997) un program de cursuri anuale de perfecționare în domeniul restaurării diverselor suporturi, (Programul „Cursuri internaționale de perfecționare pentru conservatori și restauratori”). Această activitate, susținută de o bază materială și documentară semnificativă, a fost recunoscută de Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor, care, în ședința din 07.06.2002 ne-a acordat statutul de Centru de Pregătire a Conservatorilor și Restauratorilor pentru un număr semnificativ de specialități.

Principalii beneficiari ai cursurilor de perfecționare sunt restauratorii și conservatorii români, atât cei atestați, cât și cei în formare, studenții ai facultăților de conservare și restaurare a patrimoniului. În fiecare an, aceștia participă la proiectele

centrului atrași de calitatea cursurilor susținute de personalități recunoscute ale domeniului, lectori străini dar și români care își împărtășesc cu generozitate experiența profesională.

CePCoR și-a propus încă de la început să contribuie la corelarea nivelului de practică și teorie a conservării și restaurării din România, cu standardele internaționale și să favorizeze coagularea unei comunități științifice specifice acestui domeniu (prin crearea unui cadru de comunicare și dezbateră a problemelor domeniului).

De-a lungul timpului, CePCoR a dezvoltat o serie de programe prin care se încearcă punerea în practică a obiectivelor sus menționate:

Programul „Cursuri internaționale de perfecționare pentru conservatori și restauratori” este un program permanent, cel mai important program al centrului. El presupune organizarea și derularea unor cursuri de perfecționare pentru conservatorii și restauratorii români; cursurile beneficiază de participarea predilectă a lectorilor străini, urmărindu-se astfel diseminarea standardelor științifice internaționale în rândul restauratorilor din România. În cadrul acestui program, au fost derulate numeroase proiecte. Astfel, în anul 2004 au fost organizate trei cursuri susținute de nouă lectori români și străini (cursul internațional „Insecte xilofage, monitorizarea și combaterea acestora în muzee în aer liber și monumente”, cursul internațional „Iconografie creștină pentru restauratori” și cursul

„Utilizarea calculatorului în restaurare”). Participarea la aceste evenimente a depășit cifra de 100 de restauratori.

Anul 2003 a fost dedicat cu precădere cursurilor pentru restauratorii de monumente istorice. În colaborare cu GTZ, Primăria Sibiu, CCIA și Camera Meșteșugarilor din Mainz au fost organizate trei cursuri, cu participarea lectorilor specialiști din Germania: pentru pietrari-restauratori monumente istorice - etapa I, pentru dulgheri-restauratori monumente istorice și pentru instalatori și proiectanți instalații. Tot în anul 2003 am fost angrenați într-un proiect intensiv internațional ERASMUS „Restaurarea mobilierului etnografic săsesc din Transilvania”, realizat în colaborare cu Muzeul Național Maghiar, la care au participat zece lectori profesori universitari și 18 studenți restauratori din Ungaria, Germania, Finlanda și România.

În anul 2002 s-a desfășurat „Cursul internațional de perfecționare în domeniul restaurării obiectelor din ceramică, sticlă și metal” realizat în colaborare cu Muzeul Național Maghiar și AdR (Asociația Restauratorilor din Germania). Problematika variată a cursului și multitudinea perspectivelor propuse de cei nouă lectori din Ungaria, Germania și Olanda au răspuns cu succes nevoilor profesionale ale celor 57 de participanți.

În anul 2001, patruzeci și unu de restauratori de textile și piele au avut prilejul să cunoască modul de lucru al colegilor lor din Ungaria, la un curs internațional de conservare-restaurare textile-piele, realizat împreună cu patru restauratori de la Muzeul Național Maghiar.

Ne bucurăm de o participare din an în an tot mai numeroasă și încercăm să menținem o paletă de cursuri cât mai diversă, oferind astfel oportunitatea de informare cu privire la ultimele noutăți pentru cât mai multe specialități.

Pentru a continua programul de cursuri internaționale de perfecționare pentru conservatori și restauratori, CePCoR a inițiat o colaborare cu International Academic Projects Ltd din Londra, o structură care furnizează cursuri de specialitate în domeniul conservării și restaurării patrimoniului, susținute de lectori prestigioși. Suntem în faza de prospectare a posibilelor surse de finanțare a acestor cursuri, pe care sperăm să le putem oferi în curând restauratorilor, cu o frecvență de cel puțin două evenimente pe an.

Pentru desfășurarea cursurilor, CNM „ASTRA” pune la dispoziție dotările sale logistice: sala de conferințe din muzeul în aer liber din Dumbrava Sibiului, laboratoarele din cadrul Departamentului de Conservare-Restaurare și aparatură modernă de proiectie.

În sprijinul acțiunilor de Perfecționare a Restauratorilor vine și faptul că CNM „ASTRA” poate oferi participanților la cursurile organizate spații de cazare și locuri de luat masa, în ambianța muzeului în aer liber din Dumbrava Sibiului.

„Programul de dezvoltare și accesibilizare a punctului documentar CePCoR” este, de asemenea, un program cu caracter permanent. Centrul beneficiază de un punct documentar bine dotat cu publicații de specialitate (sute de cărți și reviste publicate de cele mai importante edituri și institute în domeniu din lume), constituit prioritar din donații, asistențe tehnice și schimburi de publicații în cadrul colaborărilor inițiate cu instituții de prestigiu, precum ICCROM - Roma, Institutul de Conservare Getty (Los Angeles, SUA), Muzeul Național Maghiar, asociații ale restauratorilor din Germania (AdR, VDR), Muzeul Național din Danemarca, dar și prin generozitatea unor personalități ale domeniului. Într-un efort de a face cât mai accesibilă informația de specialitate am inițiat un program de maximizare a

accesului la informația conținută de punctul documentar CePCoR prin recenzarea în limba română a publicațiilor de specialitate în limbi străine, în scopul distribuirii lor ulterioare conser-vatorilor și restauratorilor.

Programul „*Priorități în conservarea și restaurarea patrimoniului cultural românesc*” este, la fel, un program cu caracter permanent. Prin acest program CePCoR și-a creat un instrument de reacție la nevoile stringente ale domeniului. În cadrul acestui program, în anul 2002, am avut inițiativa reunirii investigatorilor de patrimoniu. Ediția I a acestei întâlniri, desfășurată la Sibiu, a avut ecoul scontat, comunitatea investigatorilor de patrimoniu reunindu-se de atunci anual, în scopul dezbaterii problemelor stringente ale domeniului. *Întâlnirea națională a reprezentanților instituțiilor de învățământ superior cu profil de conservare și restaurare a patrimoniului mobil* este cea mai recentă manifestare organizată de Centru, în parteneriat cu Universitatea Lucian Blaga (30 iunie - Iulie 2005). Aceasta s-a finalizat printr-un document cu propuneri, ce vine în sprijinul demersurilor de reglementare a sistemului de pregătire universitară a conservatorilor și restauratorilor, ce se află la un moment de răscruce, generat de nevoia de adaptare la procesul de la Bologna.

Un alt program al CePCoR vizează *Restaurarea obiectelor de tezaur din colecția „Franz Binder”* în colaborare cu Laboratoarele de restaurare pictură tempera, textile și piele. Acesta este un program în plină desfășurare, ce va culmina cu o serie de proiecte în 2007, an ce marchează două momente speciale: 100 de ani de la săpăturile din Gamhud, locul de proveniență al mumiei egiptene - faima colecției Franz Binder a C.N.M. ASTRA și Sibiu - Capitală Culturală Europeană.

Programul de conștientizare a publicului față de conservarea patrimoniului este un program recent, încă în curs de configurare, care a debutat printr-o activitate educativă destinată elevilor de liceu .

Centrul de Pregătire a Conser-vatorilor și Restauratorilor a evoluat treptat, suplimentându-și ariile de interes și acțiune, urmărind atent nevoile de pregătire în conservare și restaurare din țară, dar și dinamica internațională a dezvoltării acestui domeniu, devenind astfel un centru important, reper pentru specialiștii români. Este mare nevoie de astfel de centre în România, deoarece conservatorii și restauratorii cu experiența din muzeele românești ajung cu greu la cursuri de perfecționare internaționale, la publicații recente de specialitate și prin urmare nevoia de perfecționare continuă este greu acoperită de oferta românească. Programele CePCoR se vor dezvolta întotdeauna înspre a suplini aceste nevoi informative și formative.

Activitatea CePCoR-ului a fost posibilă datorită numeroaselor parteneriate naționale și internaționale cu instituții prestigioase din domeniu: GTZ, Camera Meșteșugarilor din Mainz, Camera de Comerț, Industrie și Agricultură Sibiu, Asociația Restauratorilor Profesioniști (AdR) din Germania, Buckinghamshire Chilterns University College din Anglia, Departamentul de restaurare al Muzeului Național Maghiar din Budapesta, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, dar și prin bunăvoința ICRROM-ului, a Institutului Getty și a multor restauratori străini. Menținem o legătură strânsă cu toți colaboratorii noștri, iar pentru cei care sunt interesați de programele noastre informații despre activitățile centrului sunt accesibile pe site-ul muzeului ASTRA la adresa:

http://www.muzeulastra.ro/conser-vare_restaurare/centru_pregatire.php